

Шрейдер Ганна Романівна

Педагогічний стаж: 17 років.

Кваліфікаційна категорія: спеціаліст вищої категорії.

Освіта: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2004 рік.

Педагогічна ідея

Розвиток вокально-хорових навичок через використання елементів орф-методики на уроках музичного мистецтва

Один поет якось сказав: «Слова змушують вас думати, музика змушує вас відчувати, а пісня змушує вас відчувати ваші думки». І справді, людський спів вабить своїм надзвичайним тембром, ніжністю, емоційністю. Спів добре впливає не тільки на духовне, але й фізичне здоров'я, приносить задоволення, розвиває слух, пам'ять, ритм, систему дихання, яка тісно пов'язана з серцево-судинною системою. Отже, з упевненістю можу сказати, що спів зміцнює здоров'я.

Мета моєї педагогічної діяльності: творчо розвинути кожну дитину; стимулювати розвиток вокальних даних, творчої уяви, багатой фантазії, допомогти дітям емоційно переживати й розуміти музику, вільно в ній орієнтуватися і творити. Мій педагогічний досвід ґрунтується на концепції музичного виховання Карла Орфа, в основі якої є «принцип активного музикування», навчання в дії.

Говорячи про вокально-хорові навички, треба розуміти, що до них відносяться дихання, дикція, звукоутворення, стрій, ансамбль. Також слід пам'ятати, що дитячий організм вимагає особливо обережного ставлення, так як у співочому вихованні велике значення мають характерні вікові особливості дитини.

Існує багато різноманітних методів та прийомів, за допомогою яких учитель може активізувати пізнавальну діяльність учнів. Я зупинилася на активації пізнавальної діяльності учнів через ігрове навчання. Я вважаю, що вчитель має проводити цікаві уроки, тому на початку заняття використовую різноманітні музичні привітання: «Ми прийшли у перший клас, хочемо все знати, вивчимо весь звукоряд, будемо співати. З «до» почнемо, аж до «сі», привітаємось усі. Добрий день!»; «Любі хлопчики і дівчатка, знаєм безліч ми пісень, заспіваєм для початку: Добрий день вам, добрий день!»; «Добрий день вам, добрий день у світі музики, фантазії, пісень! Добрим будь, щирим будь і з мистецтвом у добру путь!» тощо. Щоб швидше та краще засвоїти привітання, я відплескую дітям

ритмічний рисунок разом з літературним текстом. Надалі його можна ускладнити додаванням інших рухів (кроки, стукання пальчиками, клацання).

Щоб формувати правильне дихання, перед співом використовую ігри на дихання без звуку. Наприклад: «Всі перетворюємося на «вітер» і своїм диханням зображуємо різні види вітру (поривчастий, сильний і холодний, теплий та лагідний, або ледве помітний). Потім продовжуємо видих на закритих звуках (шиплячих або свистячих), використовуючи різноманітні образи - звучить бджола, жук, комар, їжачок.

Плескання в долоні, ляскання по тілу, притупування і клацання пальцями – це елементарні звуко-рухові засоби виразності, які широко використовуються в методиці музичного виховання К. Орфа і отримали загальну назву «жести, що звучать». Їх ідея полягає в ознайомленні здобувачів освіти із своїм тілом як з інструментом, що звучить. Кожен жест має кілька варіантів виконання:

- плескання: дзвінки (усією долонею), тихі (зігнутими долонями), потирання долонями, фалангами зігнутих пальців, нігтями;
- притупування: усією стопою, п'ятою, носком;
- ляскання: по грудях, колінах, боках;
- клацання: пальцями у повітрі, по колінах, по надутих щоках.

Відтворюючи ритми музики різними звуками, дитина отримує досвід акомпанування собі, озвучування пісні чи музики своїми жестами. Розвитку відчуття ритму, метричної пульсації допомагає використання ритмо-складів. За кожною тривалістю закріплюється певний склад:

- четвертна - ТА (І);
- дві восьмі - Тi-Тi (ІІ);
- четвертна пауза - СА (Z) або тиша;
- крапка озвучується додаванням «й».

На своїх уроках часто виконую вправи з ритмо-складами, використовую рухи під музику: кроки – четвертні, біг – восьмі, підскоки – восьма з крапкою. Також учні відображають метричну пульсацію: оплеск на сильну долю, на слабку – розвести руки в сторони. Важливим етапом роботи є підключення невеликих дитячих ударних інструментів, зроблених власними руками (маракаси – заповнені різною крупною фломастери або ручки, котрі служать за барабанні палички) для виконання ритмічних партитур. Сучасний урок музичного мистецтва важко уявити без перкусійних інструментів, таких, як boomwhackers та діатонічні дзвоники.

Ще одним важливим етапом для кращого розвитку вокальних даних є вокальна дикція, котра потребує підвищеної активності артикуляційного апарату. Для кращої ефективності досягнення мети я використовую народні лічилки, скоромовки та примовки. Тут можна запропонувати дітям спробувати створити канон, вибираючи різні часові інтервали для вступу іншої групи дітей, і внести

тембральну різноманітність (фальцет, бурчання, шепіт), або поділити дітей на чотири групи, дві – декламують канон, а інші – відбивають певний ритмічний рисунок.

Неодмінною складовою на уроках музичного мистецтва є використання звуконаслідування: людського голосу (сміх, плач, крик); голосів тварин (м'явкати, гавкати, відтворювати звуки птахів); неживої природи (годинник, дощ). У результаті таких вправ у дітей формується певна невимушеність звукоутворення та легкість голосу. Щоб виробити красивий, світлий, чіткий звук, співаю з дітьми вправи на голосних «і», «е», «а», «о», «у» або разом із приголосними «ді», «де», «да», «до», «ду» тощо.

У своїй практиці часто звертаюсь до українських народних дитячих фольклорних пісень-ігор, які дуже подобаються дітям. Наприклад, «А ми просо сіяли», «Дощик», «Ой на горі жито» та ін. Учні рухаються під музику і виконують відповідні рухи. Музично-рухові ігри допомагають у подоланні певних фізичних вад, тим самим виконують інклюзивну функцію.

Отже, для розвитку вокально-хорових навичок через використання елементів орф-методики у дітей важливим є використання ігрових форм, завдяки яким формується творча активність учнів, розвивається природне музикування, культура співу та абстрактне мислення. Завдяки використанню орф-методів на уроках діти захоплюються музикою, що позитивно відображається в гуртковій роботі.

Покликання на відеореzumе: <https://youtu.be/vyXlQ1jEfzg>